

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑΣ

ΖΗΡΙΑ ΠΑΤΡΑΣ 1904 – ΑΘΗΝΑ 1994

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΚΑΙ
ΤΑ 10 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ 2004

**ΠΟΙΗΤΙΚΟ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

**«Και πώς να 'ρθω στους κόλπους σου Βηθλεέμ'
δρόμοι και κόσμοι κλείστηκαν σε τείχη»
Γιάννης Κουτσοχέρα**

Συμπληρώνονται εφέτος 100 χρόνια από τη γέννηση και τα 10 χρόνια από το θάνατο του Γιάννη Κουτσοχέρα, ποιητή, νομικού, πολιτικού, εκπροσώπου της Ελλάδας στην UNESCO και κυρίως Ανθρώπου.

Είχαμε την τύχη και την τιμή να γνωρίσουμε το 1988 σε λογοτεχνική εκδήλωση τον Άνθρωπο Ποιητή Γιάννη Κουτσοχέρα και την αείμνηστο σύζυγό του Λένα Στρέφη Κουτσοχέρα. Η ζεστή, φιλική παρουσία τους και η ευγένειά τους έμειναν έκτοτε ανεξίτηλες στη μνήμη μας αλλά κυρίως στην καρδιά μας.

Με την επίγνωση του περιορισμένου εκ των πραγμάτων χώρου του προλόγου στο Ποιητικό Ημερολόγιο που εκδίδεται στη μνήμη του ποιητή Γιάννη Κουτσοχέρα θα αναφερθούμε σύντομα στην επισήμανση ορισμένων βασικών γνωρισμάτων της ποίησής του, τα οποία και συνιστούν την ποιητική του ιδιαιτερότητα.

Το πρώτο βασικό συστατικό της ποιητικής τέχνης του Γιάννη Κουτσοχέρα είναι η λυρική έκφραση της ευαισθησίας και του ανθρώπινου πόνου. Η οίμωγή και ο θρήνος του ποιητή για τον διηνεκή πόνο της ζωής και του κόσμου διοχετεύεται με λιτότητα και ευγένεια σε στίχους, στους οποίους εικονίζονται συνοπτικά η απορία αλλά και η αγωνία του δημιουργού για το μέλλον του κόσμου.

Από την άποψη αυτή ήταν ένα δεύτερο γνώρισμα της ποίησής του είναι ο έντονος κοινωνικός προβληματισμός του, ο οποίος όμως δεν κατακλύζει ως πολιτικός ή ρητορικός λόγος το ποιητικό corpus. Αντίθετα θα λέγαμε ότι ο ποιητής εμβολιάζει, εμπλουτίζει το ποιητικό περιεχόμενο με προβληματισμό, προκειμένου να εκφράσει τις βαθύτερες ανησυχίες της ψυχής του, ο οποίος όμως σε κάθε περίπτωση ενδύεται το λόγο της τέχνης και προβάλλεται ως ποιητικός λόγος μέσω της χρήσης της μεταφοράς, της αλληγορίας και πολλών άλλων σχημάτων λόγου.

Ένα τρίτο, επίσης στενά συνδεδεμένο με τα προηγούμενα, χαρακτηριστικό της ποίησης του Γιάννη Κουτσοχέρα είναι ο σταθερός προσανατολισμός της προς τον πάσχοντα άνθρωπο. Υπό το πρίσμα αυτό ο Γιάννης Κουτσοχέρας συγκαταλέγεται στους δημιουργούς εκείνους, για του οποίους η τέχνη είναι θεραπευτική του ανθρώπου. Αυτός ο ανθρωποκεντρικός και ανθρωπιστικός προσανατολισμός της ποίησης του Γιάννη Κουτσοχέρα συμβάλλει στην θέση του ανθρώπου της δίνης του 20^{ου} αιώνα. Μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο του ανθρωποκεντρικού προσανατολισμού εντάσσεται και ο έρωτας, ο οποίος με την βοήθεια των στίχων που εκπέμπουν λεπτή τρυφερότητα και ευγένεια ψυχής, ανυψώνεται και καθοσιώνεται σε αγάπη.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό της ποίησης του Γιάννη Κουτσοχέρα είναι το ανεξάντλητο εύρος των πηγών της έμπνευσής του: ένα ιστορικό γεγονός, ένα προσωπικό συμβάν, μια στιγμή ή μια φευγαλέα εικόνα μέσα στο χρόνο, μία επέτειος, μία σκέψη, όλα μπορούν ν' αγγίξουν την ψυχή του και να μετασχηματισθούν σε ποιητικό λόγο.

Βέβαια η βαθύτερη επιδίωξη του ποιητή, όπως και κάθε αληθινού δημιουργού είναι η επικοινωνία με τους ανθρώπους, στους οποίους θα εκθέσει τις σκέψεις του και θα θελήσει να ευαισθητοποιήσει. Αυτό μαρτυρούν τα λόγια του ίδιου του ποιητή: «Ο άνθρωπος γεννήθηκε για να συνοδοιπορεί». Επίσης παρατηρεί:

*«Όπως απλώνεται ο γιαλός
όλο κι απλώνεται η ψυχή μου»*

Αυτή η μεγάλη αγκαλιά που άνοιξε ο ποιητής Γιάννης Κουτσοχέρας με το ποιητικό του και όχι μόνο έργο, εξακολουθεί να νοσηματοδοτεί τα βήματα και των ανθρώπων τούτου, του νέου αιώνα, στο οποίο «δρόμοι και κόσμοι κλείστηκαν σε τείχη» και εξακολουθεί να παραμένει επίκαιρος ο στοχασμός του ποιητή:

*«Κι εντός μου αγκομαχά κι αγριοπαλεύει
του αιώνα μου η νέα Ιερουσαλήμ.
Φωνή στην έρημο, ω Ραβί, η κραυγή σου:
Ιερουσαλήμ, Ιερουσαλήμ!»*

Μπορεί να εξακολουθεί «άγνωστος ο εγκόσμιος κόσμος», αλλά τούτο το ποιητικό ημερολόγιο θα μας υπενθυμίζει πως:

*«Όταν ο άνθρωπος συμπορεύεται με τον άνθρωπο
τα συντροφικά τους βήματα προχωρούν
του ανθρώπου τη διαδρομή καθημερινά»*

Φρόσω Κλαμπανιστή
Διδάκτωρ Κλασικής Φιλολογίας-
Οικονομολόγος Νομικής Σχολής
Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών
Ερευνήτρια – Συγγραφέας

ISBN: 960-8272-05-X

ΙΔΡΥΜΑ ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑ & ΛΕΝΑΣ ΣΤΡΕΦΗ – ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑ
ΣΚΟΥΦΑ 60^Α, 106 80 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 2103613516 FAX: 2103622964
www.yanniscoutsoheras.org.gr
e-mail: lstrefi@otenet.gr

Τα εικαστικά έργα προέρχονται από το αρχείο του Ιδρύματος Κουτσοχέρα – Στρέφη.

Concept – Lay out: Μάριος Καλλιίτης, Μαντζάρου 13, Αθήνα,
Τηλ. 2103634379
ΧΡΩΜΟΣΥΝ, Βασιλίας 7 Θησείο, τηλ. 2103416843
ΣΚΙΤΣΑ: Έλλη Σολομωνίδου – Μπαλάνου
και Αλεξάνδρα Παλιούρα

Τυπογραφείο: Γιώργος Κουτσός, Α. Μεταξά 2 Αθήνα, τηλ. 2103842530